

GVERNUL ROMÂNIEI

...../...../ 2016

APROB,
Prim-ministru
DACIAN JULIEN CIOLOȘ

MEMORANDUM

De la: Anca Dana DRAGU
Ministrul Finanțelor Publice

Cristiana PAȘCA-PALMER
Ministrul Mediului, Apelor și Pădurilor

Tema: Încadrarea măsurii ajutorului de minimis pentru „Programul Pilot Start Up Mediu Ecoturism”, sub formă de fonduri nerambursabile din veniturile Fondului pentru mediu, în politicile economico-bugetare și financiare ale statului român, în limita fondurilor prevăzute cu această destinație prin bugetul anual al Fondului pentru mediu, aprobat conform legii.

Administrația Fondului pentru Mediu este instituție publică aflată în coordonarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, finanțată integral din venituri proprii, conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare.

I. Necesitatea promovării memorandumului

A. Obiectivul măsurii ajutor de minimis și justificarea acesteia

Obiectul Programului îl reprezintă finanțarea nerambursabilă din Fondul pentru mediu a următoarelor proiecte, care au ca scop conservarea și dezvoltarea zonelor care au asociate arii protejate, prin implementarea conceptului de destinație de ecoturism:

a) dezvoltarea de infrastructură de acces, de puncte de informare turistică și protecția mediului/refugii, de infrastructură de informare și interpretare a naturii și culturii locale și facilități pentru servicii locale de ecoturism;

b) creșterea capacității resurselor umane pentru managementul și administrarea destinației la nivelul zonelor ce au asociate arii naturale protejate.

Scopul programului îl reprezintă stimularea conservării naturii în contextul tranziției la economia verde prin implementarea conceptului de destinație de ecoturism în zonele ce au asociate/care includ arii naturale protejate, conform „Listei consolidate a ariilor naturale protejate din România”, Anexa I a Legii nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare “Fondul pentru mediu este un instrument economico-financiar destinat susținerii și realizării proiectelor și programelor pentru protecția mediului și pentru atingerea obiectivelor Uniunii Europene în domeniul mediului și schimbărilor climatice, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare”. Art.13 alin. (10) al ordonanței mai sus menționate stipulează că “Finanțarea din Fondul pentru mediu se face cu respectarea legislației privind ajutorul de stat, Administrația Fondului parcurgând toate procedurile, conform legislației naționale și comunitare în domeniu”. Urmare celor expuse, în vederea aplicării prevederilor mai sus menționate se impune coroborarea cu prevederile art. 7 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996 potrivit căroră: “Orice proiect de măsură susceptibilă a reprezenta ajutor de stat sau ajutor de minimis instituită de autoritățile publice centrale trebuie să fie însoțit de un memorandum aprobat de guvern privind încadrarea măsurilor în politicile economico-bugetare și financiare ale statului român”. În acest sens, în vederea finanțării Programului Pilot Start Up mediu Ecoturism se impune promovarea memorandumului cu Tema: Încadrarea măsurii ajutorului de minimis pentru „Programul Pilot Start Up mediu Ecoturism”, conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu.

Menționăm că prin adresa nr. 1173/IJ/26.10.2016 s-a solicitat Ministerului Fondurilor Europene punct de vedere cu privire la complementaritatea măsurii cu programele finanțate din fonduri europene.

B. Baza legală

a) Conform prevederilor art. 13 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 196/2005, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare, Fondul pentru mediu se utilizează pentru Programul Pilot Start Up mediu Ecoturism;

b) Prevederile art. 13 alin. (12) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 196/2005, potrivit cărora schemele de ajutor de minimis se aprobă prin dispoziție a președintelui Administrației Fondului;

c) Potrivit art. 13 alin. (1[^]) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 196/2005, *Categoriile de beneficiari și metodologia de finanțare care prevede analiza, selectarea, aprobarea, implementarea proiectelor-pilot și programele-pilot pentru protecția mediului prevăzute la alin. (1) se stabilesc prin ghidul de finanțare aferent fiecărui program sau proiect, care se elaborează de Administrația Fondului pentru Mediu și se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului.*

d) Regulamentul (UE) nr. 1.407/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis;

e) Dispozițiile art. 7 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, cu modificările și completările ulterioare, conform cărora "Orice proiect de măsură susceptibilă a reprezenta ajutor de stat sau ajutor de minimis trebuie să fie însoțit de un memorandum aprobat de Guvern privind încadrarea respectivelor măsuri în politicile economico-bugetare și financiare ale statului român". Dispozițiile art. 7 alin. (1) reglementează faptul că orice proiect de măsură susceptibilă a reprezenta ajutor de stat sau ajutor de minimis trebuie să fie însoțit de un memorandum aprobat de Guvern privind încadrarea respectivelor măsuri în politicile economico-bugetare și financiare ale statului român. Totodată, același articol, reglementează prin norma de la alin. (3) că *Memorandumul prevăzut la alin. (1) va fi inițiat de Ministerul Finanțelor Publice, de regulă semestrial, în urma consultării furnizorilor în cadrul Consiliului interministerial "Consiliul pentru aplicarea politicii în domeniul ajutorului de stat".*

C. Furnizorul/inițiatorul/administratorul schemei de ajutor de minimis

În conformitate cu art. 7 alin. (3) din O.U.G. nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996 cu modificările și completările ulterioare, proiectul de Memorandum este inițiat de către Ministerul Finanțelor Publice în urma consultării furnizorilor în cadrul Consiliului interministerial "Consiliul pentru aplicarea politicii în domeniul ajutorului de stat".

Activitatea Administrației Fondului pentru Mediu, furnizorul ajutorului de minimis, precum și constituirea și gestionarea Fondului pentru mediu, sunt reglementate de Ordonanța de

urgență nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare. Administrația Fondului pentru Mediu este instituție publică cu personalitate juridică, finanțată integral din venituri proprii, în coordonarea autorității publice centrale pentru protecția mediului.

Potrivit art. 1 din O.U.G. nr. 196/2005, "Fondul pentru mediu este un instrument economico-financiar destinat *susținerii și realizării proiectelor și programelor pentru protecția mediului și pentru atingerea obiectivelor Uniunii Europene în domeniul mediului și schimbărilor climatice, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare*", iar sursa veniturilor o constituie taxele și contribuțiile plătite de către poluatori.

Importanța acestor proiecte este de notorietate la nivel național, Administrația Fondului pentru Mediu fiind un pion esențial în lupta continuă pentru prevenirea și reducerea poluării, în condițiile în care activează într-un domeniu sensibil la nivel european și mondial.

D. Instrumentul de acordare utilizat

Obiectul Programului îl reprezintă finanțarea nerambursabilă din Fondul pentru mediu a următoarelor proiecte, care au ca scop conservarea și dezvoltarea zonelor care au asociate arii protejate, prin implementarea conceptului de destinație de ecoturism:

- a) dezvoltarea de infrastructură de acces, de puncte de informare turistică și protecția mediului/refugii, de infrastructură de informare și interpretare a naturii și culturii locale și facilități pentru servicii locale de ecoturism;
- b) creșterea capacității resurselor umane pentru managementul și administrarea destinației la nivelul zonelor ce au asociate arii naturale protejate.

Finanțarea programului se realizează din veniturile Fondului pentru mediu. Programul se derulează în limita creditelor de angajament și bugetare prevăzute cu această destinație prin bugetul anual al Fondului pentru mediu, aprobat conform legii.

Cuantumul finanțării va fi egal cu cheltuielile eligibile ale proiectului, fără a se putea depăși, la data semnării contractului de finanțare nerambursabilă, echivalentul în lei al nivelului maxim al ajutorului de minimis de 200.000 EUR , conform legislației în vigoare.

E. Durata schemei de ajutor de minimis

Anual se pot organiza una sau mai multe sesiuni de finanțare, pe tipuri de proiecte și în limita sumei alocate. Perioada de organizare a sesiunii de finanțare, precum și sumele destinate finanțării în cadrul programului, se aprobă prin dispoziție a președintelui Autorității. Dispoziția președintelui se publică pe pagina de internet a Autorității, cu cel puțin 10 zile înainte de data deschiderii sesiunii de finanțare.

Schema de minimis își încetează valabilitatea la 31 decembrie 2020.

Perioada estimată de valabilitate a ajutorului de minimis: 15 decembrie 2016-31 decembrie 2020.

Perioada estimată în care se vor efectua plățile ajutorului de minimis: 15 decembrie 2016-30 iunie 2022.

F. Bugetul schemei de ajutor de minimis

Valoarea totală estimată a ajutorului de minimis care va fi acordată în cadrul schemei este de **100 milioane lei**, câte **20 milioane lei/an**, în perioada 2016-2020.

G. Beneficiarii măsurii de finanțare

Numărul estimat de beneficiari de ajutor de minimis este de maximum 50 pe an (250 pe durata de valabilitate a schemei).

Schema de minimis se adresează unităților administrativ-teritoriale, inclusiv subdiviziuni administrativ-teritoriale ale acestora, instituțiilor publice, organizațiilor neguvernamentale, operatorilor economici, muzeelor, instituțiilor din sistemul național de cercetare-dezvoltare și instituțiilor de învățământ superior acreditate, întreprinderi unice, cu excepția celor care:

- a) își desfășoară activitatea în sectoarele pescuitului și acvaculturii, reglementate de Regulamentul Consiliului (CE) nr. 104/2000 publicat în Jurnalul Oficial al UE L 17/21.01.2000;
- b) își desfășoară activitatea în producția primară a produselor agricole, așa cum sunt enumerate în Anexa 1 la Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, prevăzută în anexa la prezenta Schemă de ajutor de minimis;
- c) își desfășoară activitatea în prelucrarea și comercializarea produselor agricole, așa cum sunt enumerate în Anexa nr. 1 la Tratatul Instituind Comunitatea Europeană, în următoarele cazuri:
  - i. când valoarea ajutorului este stabilită pe baza prețului sau a cantității produselor în cauză, achiziționate de la producătorii primari sau introduse pe piață de operatorii economici respectivi;
  - ii. când ajutorul este condiționat de transferarea lui parțială sau integrală către producătorii primari;
- d) desfășoară activități legate de export către state terțe sau către state membre, și anume ajutoarele legate direct de cantitățile exportate, de înființarea și funcționarea unei rețele de distribuție sau pentru alte cheltuieli curente legate de activitatea de export;
- e) desfășoară activități care favorizează utilizarea produselor naționale în detrimentul celor importate;

În cazul în care operatorul economic își desfășoară activitatea atât într-unul din sectoarele exceptate, respectiv cele menționate la literele a)-e), cât și în unul sau mai multe sectoare sau domenii de activitate incluse în domeniul de aplicare al prezentei scheme, prevederile acesteia se aplică ajutoarelor acordate pentru sectoarele neexceptate.

Prin orice entitate definită în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 1.407/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea art. 107 și 108 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis, se înțelege:

- **"întreprindere"** - orice entitate care desfășoară o activitate economică, indiferent de statutul său juridic și de modul în care este finanțată;
- **"întreprindere unică"** include toate întreprinderile între care există cel puțin una dintre relațiile următoare:
  - a) o întreprindere deține majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociaților unei alte întreprinderi;
  - b) o întreprindere are dreptul de a numi sau revoca majoritatea membrilor organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale unei alte întreprinderi;
  - c) o întreprindere are dreptul de a exercita o influență dominantă asupra altei întreprinderi în temeiul unui contract încheiat cu întreprinderea în cauză sau în temeiul unei prevederi din contractul de societate sau din statutul acesteia;
  - d) o întreprindere care este acționar sau asociat al unei alte întreprinderi și care controlează singură, în baza unui acord cu alți acționari sau asociați ai acelei întreprinderi, majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociaților întreprinderii respective.

Poate beneficia de facilitățile prevăzute în schema de ajutor de minimis, solicitantii care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a) au îndeplinite obligațiile de plată a taxelor, impozitelor și contribuțiilor, amenzilor către bugetul de stat, bugetele locale, bugetul Fondului pentru mediu, conform prevederilor legale în vigoare;
- b) în activitatea desfășurată anterior începerii proiectului, solicitantii nu au fost condamnați pentru infracțiuni împotriva mediului, prin hotărâre judecătorească definitivă;
- c) nu sunt înregistrați cu fapte care privesc disciplina financiară;
- d) proiectul pentru care se solicită finanțare nu a mai beneficiat de finanțare din alte fonduri naționale sau/și comunitare, conform declarației pe proprie răspundere din cererea de finanțare;
- e) solicitantii trebuie să dovedească (cu contracte de finanțare, sponsorizări, scrisori de recomandare de la finanțator/sponsor/beneficiar care să menționeze valoarea și rezultatele proiectului) că au desfășurat activități în cel puțin două domenii similare activitatilor finanțate prin acest program;
- f) ajutorul de minimis solicitat prin cererea de finanțare nu urmează a fi utilizat pentru desfășurarea de activități în unul dintre sectoarele prevăzute în cuprinsul anexei 1 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, cu respectarea Regulamentului (UE) nr. 1.407/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013;
- g) valoarea totală a ajutoarelor de minimis de care a beneficiat pe o perioadă de 3 ani consecutivi (2 ani fiscali precedenți și anul fiscal în cursul căruia depune dosar de acceptare în program), cumulată cu valoarea alocării financiare acordate în baza schemei de minimis, nu depășește echivalentul în lei, la data depunerii dosarului de acceptare, a

200.000 euro (sau 100.000 euro, dacă activează în sectorul transporturilor rutiere de mărfuri), potrivit declarației pe propria răspundere depuse la dosar;

- h) în situația în care solicitantul are calitatea de întreprindere unică, așa cum este definită la art. 2 alin. (2) din Regulamentul (UE) nr. 1407/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013, valoarea totală a ajutoarelor de minimis se va calcula prin însumarea ajutoarelor de minimis acordate pe o perioadă de 3 ani consecutivi întreprinderilor care fac parte din întreprinderea unică respectivă;

H. Costurile eligibile pentru acordarea ajutorului

Cheltuielile eligibile în cadrul schemei de ajutor de minimis sunt:

a) Cheltuieli cu personalul implicat în managementul proiectului. Managementul de proiect este realizat cu personal propriu. Personalul propriu al solicitantului implicat în managementul proiectului este constituit din minim două persoane (coordonator de proiect și responsabil financiar); după caz, poate să existe și un asistent de proiect. Plățile salariale includ impozite și contribuții aferente.

b) Cheltuieli cu achiziționarea de aparatură profesională necesară realizării proiectului: video/videoproiector, laptop, ecran de proiecție, tablă interactivă, flipchart, camera video, aparat foto cu obiective aferente, telescop, GPS, binoclu și consumabile aferente;

c) Cheltuieli cu elaborarea proiectului de amenajare pentru vizitare peșteri, elaborarea proiectului tehnic în cazul punctelor de informare turistică și protecția mediului/refugiilor/centrelor de vizitare, elaborarea planului de interpretare a patrimoniului natural și cultural și a proiectului de amenajare și design interior pentru centrele de vizitare;

d) Cheltuieli cu lucrări de amenajare pentru centrele de vizitare destinate exclusiv informării și conștientizării;

e) Cheltuieli cu lucrări de construcții pentru puntele de informare turistică și protecția mediului/refugii ca puncte de informare și educație și adăpost pentru vreme rea și pentru înnoptare;

f) Lucrări pentru realizarea de grădini cu caracter educativ cu exemplificarea speciilor de faună și floră autohtonă, inclusiv realizarea de mulaje de specii care au dispărut de-a lungul istoriei geologice a pământului;

g) Lucrări de amenajare de infrastructură de vizitare a peșterilor (punți, podețe, căi, balustrade, platforme, sistem de iluminat, instalații de amplificare a semnalului);

h) Lucrări pentru realizarea, refacerea și marcarea traseelor de drumeție, cicloturism, călărie, caiac/canoe;

i) Lucrări pentru construcția de podețe, observatoare pentru faună, puncte de belvedere, trasee pentru persoanele cu dizabilități;

j) Dotarea centrelor de vizitare cu echipamente de observare a faunei (binocluri, lunete, camere de monitorizare cu infraroșu și senzor de mișcare);

k) Lucrări cu semnalizarea traseelor și a obiectivelor turistice, instalații în aer liber de interpretare a naturii, panouri informative;

l) Cheltuieli cu personalul implicat în implementarea proiectului - expertiza de specialitate – din următoarele domenii: formare și training, facilitare comunitară, marketing, dezvoltare web și web-design, turism și strategii de turism, interpretarea naturii, cercetare și studii, sociologie;

m) Cheltuieli necesare pentru realizarea de instruiți, conferințe, întâlniri pentru personalul solicitantului, participanți și lectori/invitați: transport, cazare și diurnă conform legii, consumabile, închiriere săli;

n) Programe de formare pentru personalul cu funcții de conducere din cadrul centrului de vizitare: manager în activitatea de turism, director centru de informare turistică, agent de turism pentru circuite tematice;

o) Programe de formare profesională pentru personalul cu funcții de execuție: ghid de turism (ecvestru, speologic, pentru peșteri amenajate, lucrător pensiune turistică, lucrător în gospodăria agroturistică;

p) Cheltuieli cu deplasarea, cazarea, diurna.

I. Efecte

Conform Strategiei naționale de dezvoltare a ecoturismului în România 2016-2026, dezvoltarea activităților ecoturistice în cadrul comunităților locale și în cadrul ariilor naturale protejate implică o serie de beneficii de mediu, sociale și economice pentru comunitate, respectiv:

- generează apariția locurilor de muncă pe plan local (direct în sectorul turistic sau în sectoarele conexe). Prin creșterea veniturilor și a standardelor de viață pentru populația locală, generațiile tinere sunt încurajate să rămână în cadrul comunității;
- impulsionează dezvoltarea infrastructurii, fapt ce aduce beneficii în egală măsură și populației locale;
- stimularea dezvoltării serviciilor eco-turistice poate duce la autofinanțarea mecanismelor dezvoltării de care pot beneficia administratorii ariilor naturale protejate ca instrument pentru conservarea acestora;
- sprijină activitățile de conservare, prin convingerea autorităților locale și a publicului asupra importanței arealelor naturale.

J. Încadrarea în politicile economico-bugetare și financiare ale statului

Precizăm că nu vor exista modificări asupra veniturilor și cheltuielilor bugetare, deoarece în conformitate cu dispozițiile art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 196/2005, Fondul pentru mediu este un instrument economico-financiar destinat susținerii și realizării proiectelor și programelor pentru protecția mediului și pentru atingerea obiectivelor Uniunii Europene în domeniul mediului și schimbărilor climatice, în conformitate cu dispozițiile legale

în vigoare, iar prin Hotărârea Guvernului nr. 235/30.04.2016 a fost aprobat bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2016 al Fondului pentru mediu și al Administrației Fondului pentru Mediu, ANEXA 2a - Lista sumelor alocate pe proiectele și programele-pilot pentru protecția mediului finanțate din Fondul pentru mediu în anul 2016 au fost prevăzute credite de angajament în cuantum de 85.000 mii lei în 2016 și credite bugetare în cuantum de 53.450 mii lei.

Conform estimărilor, valoarea anuală a încasărilor la Fondul pentru mediu pe perioada 2016-2021, permite rezervarea creditelor bugetare necesare plății contractelor multianuale aflate în derulare, precum și finanțarea Programul Pilot Start Up mediu Ecoturism.

II. Propuneri

Programul Pilot Start Up mediu Ecoturism prin axa de finanțare Ecoturism vizează sprijinirea unor măsuri de dezvoltare durabilă în procesul de tranziție către economia verde care se înscriu între prioritățile strategiei Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor.

Ariile naturale protejate dețin atuuri importante pentru dezvoltarea activităților de ecoturism, activități care pot aduce avantaje importante, atât celor care le administrează, cât și comunităților locale, ecoturismul fiind unul dintre puținele sectoare economice prin care se poate realiza dezvoltarea durabilă a acestor zone.

Contribuția pe care această formă de turism o poate avea la nivelul comunităților locale este unanim acceptată la nivel mondial. Prin Rezoluția Adunării Generale ONU nr. A/RES/65/173 din data de 21 decembrie 2012, "Promovarea ecoturismului pentru eradicarea sărăciei și protecția mediului", se solicită membrilor să adopte politici care să promoveze ecoturismul, subliniind "impactul pozitiv asupra generării de venituri, creării de locuri de muncă și educației, și, astfel, pentru lupta împotriva sărăciei". Rezoluția recunoaște în continuare că "ecoturismul creează oportunități semnificative pentru conservarea, protecția și utilizarea durabilă a biodiversității și a ariilor naturale prin încurajarea deopotrivă a comunităților gazdă și a turiștilor pentru conservarea și respectarea patrimoniului natural și cultural".¹

Având în vedere toate datele și informațiile prezentate, propunem aprobarea Memorandumului pentru susținerea acordării măsurilor susceptibile a reprezenta ajutor de minimis, acestea încadrându-se în politicile economico-bugetare și financiare ale statului român.

---

¹ UNEP, *Green Economy and Trade. Trends, Challenges and Opportunities*, 2013, pag 275 (<http://www.unep.org/greeneconomy/Portals/88/GETReport/pdf/FullReport.pdf>)